

Dokument zasedanja

A8-0243/2015

23.7.2015

PRIPOROČILO

o osnutku sklepa Sveta o pooblastitvi držav članic, da v interesu Evropske unije ratificirajo Protokol iz leta 2014 h Konvenciji Mednarodne organizacije dela o prisilnem ali obveznem delu iz leta 1930 glede zadev na področju socialne politike
(06732/2015 – C8-0079/2015 – 2014/0259(NLE))

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

Poročevalec: Patrick Le Hyaric

Oznake postopkov

- * Postopek posvetovanja
- *** Postopek odobritve
- ***I Redni zakonodajni postopek (prva obravnava)
- ***II Redni zakonodajni postopek (druga obravnava)
- ***III Redni zakonodajni postopek (tretja obravnava)

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki je predlagana v osnutku akta.)

VSEBINA

	Stran
OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	5
KRATKA OBRAZLOŽITEV	6
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	10
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU	11

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o osnutku sklepa Sveta o pooblastitvi držav članic, da v interesu Evropske unije ratificirajo Protokol iz leta 2014 h Konvenciji Mednarodne organizacije dela o prisilnem ali obveznem delu iz leta 1930 glede zadev na področju socialne politike (06732/2015 – C8-0079/2015 – 2014/0259(NLE))

(Odobritev)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju osnutka sklepa Sveta (06732/2015),
 - ob upoštevanju zahteve Sveta za odobritev v skladu s členom 153(2) v povezavi s členom 153(1)(a) in (b), točko (a)(v) drugega pododstavka člena 218(6) ter členom 218(8) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C8–0079/2015),
 - ob upoštevanju prvega in tretjega pododstavka člena 99(1), člena 99(2) in člena 108(7) Poslovnika,
 - ob upoštevanju priporočila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A8-0243/2015),
1. odobri osnutek sklepa Sveta;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Uvod

Prisilno delo je kršenje človekovih pravic ter napad na dostojanstvo milijonov žensk, moških, deklet in mladih fantov.

Na boju proti tej najnasilnejši obliki izkoriščanja temeljijo številna politična in filozofska gibanja za emancipacijo. Del boja za emancipacijo, katerega cilj je ljudi osvoboditi okov politične in kulturne prevlade ter materialne odvisnosti, je vedno bilo nasprotovanje suženjstvu zaradi dolgov, ki preprečuje uveljavljanje drugih pravic.

Kljub temu je v 21. stoletju 21 milijonov ljudi žrtev izkoriščanja prisilnega dela, ki ustvari 150 milijard dolarjev prihodkov letno za tiste, ki ga organizirajo in urejajo.

Poleg klasičnih oblik izkoriščanja, ki temeljijo na materialni ali fizični prisili, obstajajo še nove oblike, zlasti v bogatih državah – v nekaterih primerih kljub obstoju pravne države. Te so bolj pretanjene in zahrbtne, a enako nasilne, ter temeljijo na upanju. Njihove žrtve so moški, ženske in otroci, ki si želijo izboljšati življenjske razmere in so spremenili svoje življenje, da bi to dosegli.

Suženjstvo zaradi zadolženosti v Evropi uradno ne obstaja več, vendar 880.000 ljudi v Evropski uniji in 1,6 milijona na celotni celine trpi zaradi teh novih oblik prisilnega dela. Moški in ženske, ki jim je bila ponujena zaposlitev v tujini, postanejo odvisni od svojih tako imenovanih delodajalcev, migranti od svojih tihotapcev, njihovi otroci pa postanejo ranljivi zaradi izkoreninjanja.

Najbolj ranljivemu prebivalstvu – ženskam, otrokom in migrantom – se nalagajo najslabše delo in pogoji: prostitucija, beračenje ter najtežja in najbolj ponižujoča dela. Nasilno izkoriščanje spremljajo fizično nasilje, nenehno psihično nadlegovanje, strah in izoliranost.

Te nove oblike trgovine s sužnji in izkoriščanja, kakor tudi stare, je treba uničiti s pravnimi sredstvi in odločnimi ukrepi za spoštovanje prava. To je cilj protokola Mednarodne organizacije dela iz leta 2014 v zvezi s Konvencijo o prisilnem ali obveznem delu iz leta 1930, na katero se nanaša to priporočilo Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve Evropskega parlamenta.

Protokol

S protokolom Mednarodne organizacije dela iz leta 2014 h Konvenciji o prisilnem ali obveznem delu iz leta 1930 je bila ta konvencija posodobljena, zagotovljena so bila nova orodja za boj proti prisilnemu delu, konvencija pa je postala pravno zavezujoča.

Ob upoštevanju izhodišča, da so se „okvir in oblike prisilnega dela spremenili“, protokol navaja, da potrebujemo ukrepe za preprečevanje, zaščito, vzpostavitev mehanizmov za pritožbe in pravna sredstva, kot so odškodnine in nadomestila za materialno škodo in telesne poškodbe. Poziva se tudi h krepitvi sredstev in sodelovanja med državami v boju proti sodobnim oblikam suženjstva in s tem priznava njihov vedno bolj mednarodni značaj.

Določbe Protokola krepijo mednarodni pravni okvir z vzpostavitvijo obveznosti, da se prepreči prisilno delo, žrtvam pa zagotovita zaščita in dostop do pravnega varstva, kot so odškodnine.

V členih 1 in 6 se države članice Mednarodne organizacije dela poziva, naj oblikujejo nacionalno politiko in akcijski načrt za učinkovito in trajno odpravo prisilnega dela ter sprejmejo ukrepe za uporabo določb protokola ob posvetovanju z organizacijami delodajalcev in delavcev.

Člen 2 določa ukrepe, ki jih morajo države članice Mednarodne organizacije dela sprejeti za preprečevanje prisilnega dela, in sicer:

- izobraževanje in obveščanje posameznikov, zlasti tistih, ki so posebej ranljivi, ter delodajalcev;
- prizadevanja, da obseg in izvajanje zakonodaje, ki se nanaša na preprečevanje prisilnega dela, veljata za vse delavce in vse sektorje gospodarstva, ter za okrepitev služb delovnih inšpekcij;
- zaščita oseb, zlasti delavcev migrantov, pred morebitnimi zlorabami in goljufivimi praksami pri zaposlovanju in posredovanju zaposlitev;
- podpora za potrebno skrbnost, ki jo morata dokazati javni in zasebni sektor ter
- odpravljanje temeljnih vzrokov, ki povečujejo tveganje prisilnega dela.

Glede žrtev prisilnega dela člen 3 določa, da je treba sprejeti učinkovite ukrepe za prepoznavanje žrtev, njihovo osvoboditev, zaščito, okrevanje in rehabilitacijo ter druge oblike pomoči in podpore.

Člen 4 zahteva, da države članice Mednarodne organizacije dela zagotovijo, da imajo vse žrtve dostop do pravnih sredstev, kot so odškodnine, ter da imajo pristojni organi pravico, da žrtev ne preganjajo za nezakonita dejanja, ki so jih bile prisiljene storiti.

Člen 5 določa mednarodno sodelovanje za preprečevanje in odpravo prisilnega dela, s členom 7 pa so iz konvencije črtane prehodne določbe.

Usklajenost s politikami in cilji EU

EU je prepoved prisilnega dela vključila v svojo primarno zakonodajo, tako da je v Pogodbo o delovanju Evropske unije vključila Listino o temeljnih socialnih pravicah delavcev, pa tudi Evropsko socialno listino Sveta Evrope¹.

Čeprav EU še ni pristopila h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, se je Sodišče EU že sklicevalo na to besedilo, člen 4 pa prepoveduje suženjstvo in prisilno delo.

Zato si je treba v okviru politik EU prizadevati za ohranitev in zaščito človekovih pravic in dostojnega dela ter odpravo trgovine z ljudmi, tako znotraj kot zunaj meja EU.

¹ PDEU, [del III] naslov X – socialna politika

Mnenje poročevalca

Pravice delavcev so eden od glavnih stebrov dostojnega dela in glavno sredstvo za boj proti izkoriščanju prek dela. Zato vsako kršenje teh pravic, izogibanje tem pravicam s pomočjo drugih politik, kot je svoboda gibanja, ali politični pritiski za reformo delavskih pravic v smislu znižanja začetnih standardov ovirajo širšo uporabo standardov dostojnega dela.

V ta namen je način uporabe direktive o napotitvi delavcev zaskrbljujoč, saj lahko *de facto* ustvari pravno vrzel in omogoča podjetjem, da si zatiskajo oči oziroma preko verige podizvajalcev celo spodbujajo izkrivljanje pravic, veljavnih minimalnih standardov in praks. Nacionalni inšpektorji za delo ne morejo primerno obravnavati nadnacionalnih primerov iz te direktive, možne so vse vrste kršitev, vključno s tistimi v obliki prisilnega dela. V členu 2 protokola se poziva k okrepitvi storitev inšpektorata za delo, da bi uveljavili delovno pravo.

Protokol od vlad zahteva, da sprejmejo ukrepe za boljšo zaščito delavcev, zlasti delavcev migrantov, pred zlorabami in goljufijami pri zaposlovanju. Tega ni mogoče ustrezno doseči brez resnične okrepitve sredstev za uveljavljanje delovnega prava in brez jasnega ali nedvoumnega zagotovila, da bosta to pravo in pravica do kolektivnih ukrepov prevladala nad prostim gibanjem in pravico do konkurence. Ratifikacijo te konvencije bi zato moral spremljati razmislek o vplivu evropskih socialnih politik na delovno pravo.

Drugi vidik, ki ga ta protokol izpostavlja za zaščito ljudi pred prisilnim delom, se nanaša na preprečevanje in odškodnine.

Preprečevanje je lahko učinkovito le, če se nezakonitega priseljevanja ne demonizira in se ga obravnava humano. Migranti, zlasti ženske, so pogosto prve žrtve prisilnega dela. Kriminalizacija njihovega pravnega statusa, če ni v skladu s predpisi, ali dejavnosti, ki jo lahko opravljajo (od 150 milijard dolarjev dobička, pridobljenega iz prisilnega dela, dve tretjini izhajata iz spolnega izkoriščanja), jih oddaljuje od pravnih struktur, s katerimi bi lahko uveljavili svoje pravice.

Zato je pomembno, da te osebe niso več izolirane, v kar so jih prisilili njihovi izkoriščevalci in pravni sistemi, ki so preveč represivni do nezakonitega priseljevanja.

Na evropski ravni je treba razmisliti o dejavnih tveganja, ki posameznike usmerijo v prisilno delo, kakor jih je opredelila Mednarodna organizacija dela v svojem zadnjem poročilu o prisilnem delu¹: zmanjšanje prihodkov in revščina, ranljivost, povezana s pomanjkanjem izobraževanja, nepismenost, ranljivo prebivalstvo (ženske, otroci migranti). Evropska strategija za boj proti revščini bi morala biti veliko več kot le usklajevanje nacionalnih ukrepov; določiti bi morala zavezujoče cilje za zmanjšanje revščine ter vključevati besedilo preambule tega protokola, v skladu s katerim prisilno delo prispeva k nadaljevanju revščine in ovira doseg dostojnega dela za vse.

Ob nadomestilih za utrpelo škodo se sicer postavlja vprašanje o odgovornosti delodajalca, vendar bi bilo treba razmisliti tudi o odgovornosti naročnika, da se prepreči razvodenitev odgovornosti v verigi podizvajalcev.

¹ „Dobički in revščina: ekonomija prisilnega dela.“

Dodati je treba še, da EU ne more biti vir napredka, če ga omejuje na svoje meje in ga podreja zahtevam mednarodne konkurence. Evropska diplomacija kot tudi skupna trgovinska politika morata biti veliko odločnejši pri svojem pristopu do tretjih držav, ki kršijo konvencijo Mednarodne organizacije dela o prisilnem delu iz leta 1930 in njen protokol iz leta 2014.

Od filipinske hišne pomočnice, osamljene in izkoriščane v Evropi, delavcev, ki gradijo stadione za svetovno prvenstvo v Katarju, do grozovitih primerov dela otrok in nasilja pri spolnem izkoriščanju: vzpostavljeni so enaki kriminalni sistemi in mreže, ki jih ne smemo dopuščati.

Zato poročevalec predlaga, da Parlament poda soglasje k predlogu sklepa Sveta.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	15.7.2015
Izid končnega glasovanja	+: 52 -: 1 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Viliija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Funtulis (Lampros Fountoulis), Elena Gentile, Arne Gericke, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Zdzisław Krasnodębski, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Ulla Tørnæs, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Tim Aker, Lynn Boylan, Tania González Peñas, Sergio Gutiérrez Prieto, Ivo Vajgl, Monika Vana

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

52	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Yana Toom, Ulla Tørnæs, Ivo Vajgl, Renate Weber
ECR	Arne Gericke, Zdzisław Krasnodębski, Anthea McIntyre, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
EFDD	Laura Agea, Tiziana Beghin
ENF	Mara Bizzotto, Dominique Martin
EPP	David Casa, Danuta Jazłowiecka, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Romana Tomc
GUE/NGL	Lynn Boylan, Tania González Peñas, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, Inês Cristina Zuber
S&D	Guillaume Balas, Brando Benifei, Viliija Blinkevičiūtė, Ole Christensen, Elena Gentile, Sergio Gutiérrez Prieto, Agnes Jongerius, Jan Keller, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Maria João Rodrigues, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Marita Ulvskog
Verts/ALE	Terry Reintke, Monika Vana, Tatjana Ždanoka

1	-
NI	Lampros Funtulis (Lampros Fountoulis)

1	0
EFDD	Tim Aker

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani